

Številka: 007-17/2026

Datum: 17. 4. 2026

PARLAMENTARNIM STRANKAM PO SEZNAMU

ZADEVA: PREDLOGI ZDRUŽENJA OBČIN SLOVENIJE ZA VKLJUČITEV V KOALICIJSKO POGODBO 2026–2030

Spoštovani!

Po izvedenih volitvah v Državni zbor Republike Slovenije ter v času pred oblikovanjem koalicijske pogodbe za obdobje 2026–2030 vam Združenje občin Slovenije (ZOS) posreduje ključne predloge in usmeritve za področje lokalne samouprave.

Predsedstvo ZOS je na svoji 2. redni seji obravnavalo aktualne razmere in ključna sistemska vprašanja delovanja občin ter na tej podlagi oblikovalo nabor prednostnih usmeritev za prihodnje mandatno obdobje. Občine se soočajo z naraščajočimi stroški izvajanja zakonsko določenih nalog (zlasti zaradi rasti cen energentov, dviga minimalne plače in plačne reforme v javnem sektorju), ob hkratni negotovosti prihodkovnih virov, kar pomembno vpliva na njihovo finančno stabilnost in razvojno sposobnost.

Z namenom vzpostavitve stabilnega in vzdržnega sistema lokalne samouprave predlagamo, da se v koalicijsko pogodbo vključijo naslednje usmeritve:

- **Vzpostavitev samostojnega resorja za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj**

Za učinkovitejše upravljanje področja predlagamo ustanovitev samostojnega ministrstva, ki bo celovito obravnavalo lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj.

- **Stabilno in realno financiranje občin**

Obstoječi sistem določanja povprečnine ne odraža dejanskih stroškov izvajanja zakonskih nalog. Predlagamo, da se višina povprečnine sistemske veže na realne izračune stroškov, pri čemer je nujno odpraviti sedanjo prakso političnega dogovarjanja. Trenutni izračuni namreč kažejo bistveno odstopanje med priznani in dejansko višino stroškov, kar neposredno ogroža finančno vzdržnost občin. Zato predlagamo sistemsko spremembo Zakona o financiranju občin, po kateri se povprečnina določa na podlagi dejanskega izračuna stroškov, ter uvedbo obvezne presoje finančnih učinkov vseh zakonodajnih sprememb na občine.

- **Dosledno financiranje prenesenih nalog**

Država na občine prenaša nove obveznosti, pri čemer v praksi pogosto ne pride do ustreznega in celovitega finančnega kritja dejanskih stroškov njihovega izvajanja. Takšen razkorak med normativno ureditvijo in dejanskim financiranjem dolgoročno ni vzdržen. Zato predlagamo vzpostavitev sistemskega mehanizma, ki bo zagotavljal dosledno oceno in dejansko finančno pokritje stroškov ob vsaki novi nalogi, ki se prenaša na občine.

- **Ustanovitev pokrajin**

Dolgoročno učinkovito upravljanje države zahteva vzpostavitev pokrajinske ravni. Predlagamo sprejem krovnega zakona o pokrajinah z jasnim časovnim načrtom postopnega uvajanja, prenosom nalog in zagotovljenimi finančnimi viri. Pokrajine morajo postati ključni nosilec regionalnega razvoja in razbremeniti občine.

- **Kohezijska politika in regionalni razvoj (CTN)**

Predlagamo razširitev instrumenta celostnih teritorialnih naložb (CTN) z mestnih občin na širše funkcionalne oziroma regionalne ravni ter okrepitev vloge občin pri načrtovanju in izvajanju kohezijskih programov. S tem bi se omogočila bolj enakomerna dostopnost sredstev tudi drugim razvojno pomembnim občinam, ki so danes izključene iz tega mehanizma.

- **Krepitev kadrovskih zmogljivosti občin**

Občine se soočajo s pomanjkanjem strokovnega kadra (zlasti na področjih prostora, gradbeništva, digitalizacije). Predlagamo sistemske ukrepe za povečanje privlačnosti zaposlitev v občinskih upravah ter večjo fleksibilnost pri kadrovskem upravljanju.

- **Debirokratizacija in poenostavitev postopkov**

Občine opozarjajo na naraščajoče administrativne obremenitve, ki zmanjšujejo učinkovitost delovanja. Predlagamo nadaljevanje in nadgradnjo procesov debirokratizacije, zlasti na področjih urejanja prostora, investicij in upravnih postopkov.

- **Investicije v javno infrastrukturo**

Občine se soočajo z izrazitim povečanjem cen gradbenih del in materialov, hkrati pa je državno sofinanciranje investicij pogosto prenizko in nepredvidljivo. Predlagamo vzpostavitev stabilnega sistema integralnega financiranja investicij v javno infrastrukturo (šolstvo, zdravstvo, šport, kultura), ki bo omogočal enakomeren razvoj in razbremenil občinske proračune.

V Združenju občin Slovenije poudarjamo, da brez ustreznih sistemskih in finančnih rešitev občine ne bodo mogle zagotavljati kakovostnih javnih storitev niti izvajati razvojnih nalog. Zato vas pozivamo, da navedene predloge preučite ter jih v največji možni meri vključite v koalicijska in programska izhodišča za mandatno obdobje 2026–2030.

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
predsednik Združenja občin Slovenije

Poslano (po e-pošti):

- info@gibanjesvoboda.si
- tajnistvo@sds.si
- tajnistvo@nsi.si
- fokus@fokus.center
- sls@sls.si
- info@socialnidemokrati.si
- pisarna@demokrati.si
- info@levica.si
- info@vesnazelenastranka.si
- pr@stranka-resnica.si